

## بررسی کارآیی ابزار محاسبه خطر پوکی استخوان (SCORE) در غربالگری زنان ایرانی

زهرا خیالی<sup>۱</sup>، علی خانی جیحونی<sup>۱\*</sup>، سید منصور کشفی<sup>۲</sup>، سید محمد رضا فرش نشانی<sup>۳</sup>

۱. گروه بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی فسا، فسا، ایران
۲. گروه بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
۳. گروه پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی فسا، فسا، ایران

**مقدمه:** پوکی استخوان شایع‌ترین بیماری متابولیک استخوان است که امروزه بعنوان یک معضل بهداشت عمومی شناخته شده است. روش جذب دوگانه پرتو ایکس روشی استاندارد برای تشخیص پوکی استخوان است، ولی به دلیل هزینه‌های بالا جهت غربالگری پوکی استخوان توصیه نمی‌گردد. ابزارهایی برای سنجش خطر ابتلا به پوکی استخوان ابداع شده است و مطالعه حاضر با هدف بررسی کارآیی یکی از آنها بنام SCORE در غربالگری زنان انجام گردیده است.

**مواد و روش‌ها:** این مطالعه توصیفی-تحلیلی بر روی ۲۵۰ زن بالای ۴۵ سال که جهت انجام سنجش تراکم استخوان به مرکز سنجش تراکم استخوان شهر فسا مراجعه نموده بودند، انجام گرفت. فرم پایش پوکی استخوان (SCORE) بر اساس ویژگی‌های افراد برای آنان تکمیل گردید. نتایج فرم‌ها و نتایج تراکم استخوان بدست آمده در هر فرد، با هم مقایسه و حساسیت، اختصاصی بودن و ارزش اخباری این روش غربالگری مشخص گردید.

**یافته‌ها:** از ۲۵۰ زن مورد مطالعه، ۶۵ (۲۶٪) نفر دچار استئوپروز، ۱۱۱ (۴۴٪/۴) نفر دارای تراکم استخوان پایین (استئوپنی) و ۷۴ (۲۹٪/۶) نیز دارای سنجش تراکم استخوان نرمال بودند. ابزار دارای حساسیت ۱۶/۱ درصد، اختصاصی بودن ۸۳/۱ درصد، ارزش اخباری مثبت ۵۷/۹ درصد، ارزش اخباری منفی ۷۶/۶ درصد و آمار کاپا ۱۶ درصد در تشخیص بیماران مبتلا به استئوپروز بود.

**نتیجه‌گیری:** با در نظر گرفتن هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی قابل توجهی پوکی استخوان، پیشگیری و غربالگری آن بعنوان یک اولویت مورد توجه می‌باشد. با توجه به حساسیت پایین به دست آمده در این مطالعه ابزار SCORE نمی‌تواند جایگزین روش DEXA شود و تکرار مطالعه در جامعه آماری بزرگتر پیشنهاد می‌گردد.

**واژگان کلیدی:** ایرانی، ابزار محاسبه خطر، پوکی استخوان، غربالگری